

Beslut

Huvudman
info.montessoriskolantellus@gmail.com

2015-06-24
Dnr 400-2014:5611

Rektor vid skolenheten
mariahallenbrolin@gmail.com

Beslut

efter kvalitetsgranskning av läs- och skrivunder-
visningen inom ämnena svenska/svenska som
andraspråk i årskurserna 4-6 vid Montessorisko-
lan Tellus i Höganäs kommun

2015-06-24

1 (5)

Dnr 400-2014:5611

Inledning

Skolinspektionen genomför under 2015 en kvalitetsgranskning av läs- och skrivundervisningen inom ämnena svenska/svenska som andraspråk i årskurserna 4-6. Granskningen av undervisningen vid Montessoriskolan Tellus i Höganäs kommun ingår i detta projekt.

Syftet är att granska om eleverna får en undervisning inom ämnena svenska/svenska som andraspråk som engagerar, motiverar och vidgar deras intresse för läsning och skrivning samt utvecklar deras läs- och skrivstrategier, så att tilltron till och utvecklingen av den egna språkliga och kommunikativa förmågan stärks. Projektets övergripande frågeställningar är:

- Får eleverna lära sig läs- och skrivstrategier för att utveckla sin läs- och skrivförmåga?
- Får eleverna ett aktivt stöd i läs- och skrivundervisningen?

Kvalitetsgranskningen genomförs i 35 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet, redovisas de samlade resultaten. För de skolor som ingått i granskningen ger detta en referensram och möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor.

Montessoriskolan Tellus besöktes den 20 och den 21 maj 2015. Ansvariga inspektörer har Mirzet Tursunovic och Bo Jersenius varit. I detta beslut redovisar inspektörerna sina iakttagelser och bedömningar.

Bakgrundsuppgifter om skolan

Montessoriskolan Tellus, som har drivits i drygt 20 år, är en fristående grundskola belägen i Höganäs centralort, med Montessoriskolan i Höganäs AB som huvudman. Utbildningen vid skolan omfattar förskolan, förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9 samt fritidshem. Skolan leds av en rektor som har varit rektor på skolan under flera år. Skolan har också en biträdande rektor.

Enligt Skolverket fanns det läsåret 2013/2014 per den 15 oktober sammanlagt 59 elever inskrivna vid skolenheten. Rektorn uppger att det vid granskningstillfället finns 21 elever i årskurserna 4-6. Undervisningen är organiserad på ett sådant sätt att *"eleverna arbetar årskurslöst så eleven kan ingå på den nivå där han eller hon befinner sig"*. I årskurs 4 finns 4 elever, årskurs 5 har 8 elever samt i årskurs 6 finns 9 elever.

En lärare undervisar i ämnet svenska i årskurserna 4-6. Vid tillfället för granskningen erbjuder skolan inte undervisning i ämnet svenska som andraspråk då

2015-06-24

2 (5)

Dnr 400-2014:5611

det inte finns elever i de aktuella årskurserna som bedöms vara i behov av att läsa det. Skolans lärare är organiserade i ett arbetslag och har arbetslagsmöten varje vecka. Skolan har en läs- och skrivutvecklare för ämnet svenska som är tjänstledig vid tillfället för granskningen. Resultat vid nationella prov i ämnet svenska i årskurs 6 för läsåret 2013/2014 redovisas inte i Skolverkets statistik då Montessoriskolan Tellus hade färre än 10 elever i årskurs 6 det aktuella läsåret.

Resultat

Granskningen visar att eleverna får en svenskundervisning som präglas av ett tryggt arbetsklimat och ett positivt bemötande, såväl i relationerna mellan läraren och eleverna som mellan eleverna. Detta är en viktig förutsättning för elevernas läs- och skrivutveckling.

Vid tillfället för granskningen har eleverna i årskurserna 4-6 en vikarierande lärare i ämnet svenska. Den ordinarie läraren är tjänstledig från mitten av vårterminen 2015 till och med läsåret 2015/2016. Denna ordinarie lärare har tidigare bedrivit all undervisning i ämnen svenska/svenska som andraspråk i årskurserna 4-6. Läraren är också, enligt skolans rektor, förstelärare med inriktning på ämnet svenska.

Skolinspektionen har genomfört tre lektionsobservationer i ämnet svenska avseende läs- och skrivundervisningen vid Montessoriskolan Tellus i Höganäs. Observationerna har genomförts i åldershomogena undervisningsgrupper. I samband med dessa observationer och även under genomförda intervjuer vid skolan, har framkommit att den vikarierande läraren inte getts tillräckliga förutsättningar att bedriva läs- och skrivundervisningen i enlighet med gällande styrdokument.

Utifrån att läraren dessutom är enda undervisande lärare i ämnet svenska i årskurserna 4-6 har Skolinspektionen valt att inte slutföra kvalitetsgranskningen på det sätt som myndigheten vanligen gör. Skolinspektionen har beslutat att istället följa upp läs- och skrivundervisningen i tre steg där bland annat ett nytt besök vid skolan ingår. Se nedan under rubriken "Uppföljning".

Eleverna i årskurserna 4-6 vid Montessoriskolan Tellus deltog i granskningens enkät¹. Enkäten besvarades när de fick undervisning i svenska av sin ordinarie lärare. Elevernas enkätsvar visar att de är nöjda med den läs- och skrivundervisning som de får i skolan. Så uppger exempelvis samtliga elever i enkäten att deras lärare i svenska brukar "*förklara vad vi ska lära oss*". Av enkätsvaren fram-

¹ Cirka 2 300 elever vid 35 skolor som ingick i granskningen besvarade enkäten. Av 21 elever i årskurserna 4-6 besvarade 17 elever vid Montessoriskolan Tellus enkätens olika frågor. Detta innebär att svarsfreekensen låg på drygt 80 procent.

2015-06-24

3 (5)

Dnr 400-2014:5611

går vidare att eleverna inom ramen för läs- och skrivundervisningen arbetar med skönlitteratur, faktatexter samt, dock i mindre utsträckning, även webbtexter (exempelvis bloggar, twitter, facebook). Elevernas svar i intervjuerna, där deras aktuella skolsituation diskuterades, bekräftar dock inte den positiva bilden av skolans läs- och skrivundervisning uttryckt i elevernas enkätsvar. Detta innebär att enkätresultaten inte är tillämpbara på de förhållanden som rådde under Skolinspektionens besök på skolan. Det bör emellertid understrykas att eleverna har haft ett mycket begränsat antal lektioner i svenska med den vikarierande läraren.

Rektorn uppger i intervjun att vikarierande lärare har fått en del hjälp av andra lärare på skolan och av rektorn för att komma in i arbetet med eleverna. Genom sina besök i klassen hos den ordinarie läraren, som för övrigt undervisar på skolan under flera år, har rektorn skaffat sig insikten *"att det har fungerat jättebra med undervisningen i svenska"*. Nu är rektorn osäker på *"hur det fungerar"* eftersom hon *"inte gjort några besök hos klassen sedan vikarien började"*. Vidare uppger rektorn att hon inte vet *"hur vikarierande lärare har kunnat göra verklighet av ordinarie lärares planering"*. Rektorn beskriver att eleverna *"arbetar individuellt och det kan vara svårt att komma in i slutet av terminen och förstå vad var och en av eleverna behöver"*. Det gäller, enligt rektorn, för läraren *"att kunna se elever i behov av särskilt stöd och se till att erbjuda det eleverna är i behov av"*. På frågan hur mycket information vikarierande lärare har fått av ordinarie lärare eller av rektorn om elevernas behov svarar rektorn: *"Ordinarie lärare gjorde alltid så att eleverna kom igång och sedan hjälper eleverna individuellt, men jag vet inte om det fungerar nu. Vikarierande lärare känner ju inte eleverna."*

Den vikarierande läraren har vid tidpunkten för Skolinspektionens besök undervisat i Montessoriskolan Tellus under ett fåtal veckor och har en anställning som löper ut vid vårterminens slut. Läraren har inte jobbat som lärare på ett antal år: *"Nästan som att börja om på nytt"*, menar läraren. Läraren har fått viss överlämning men menar att hon också *"fått upptäcka mycket själv"*. Läraren fick en planering för terminen av den nu tjänstlediga läraren och har inte gjort några justeringar, utan följt den ganska väl.

Sammanfattande bedömning

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Läroplanen Lgr 11, avsnitt 2.8 Rektors ansvar). Rektorn och förskolechefen beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 10 § skollagen).

2015-06-24

4 (5)

Dnr 400-2014:5611

Rektorn är den på skolan som alltså ytterst ansvarar för att eleverna får den undervisning som de har rätt till enligt skollagen och att undervisningen bedrivs i enlighet med kursplanerna, så att eleverna ges möjlighet att nå de nationella kunskapskraven.

Mot bakgrund av de lektionsobservationer och de genomförda intervjuerna under Skolinspektionens besök vid Montessoriskolan Tellus bedömer Skolinspektionen att rektorn inte sett till att ge den vikarierande läraren tillräckliga förutsättningar för att genomföra undervisningen i enlighet med gällande styrdokument. Utifrån dessa omständigheter har Skolinspektionen valt att följa upp verksamheten, enligt nedan.

Uppföljning

Redovisning

Huvudmannen ska senast **den 31 augusti 2015** inkomma med en redovisning av hur rektorn har tagit sitt ansvar för att garantera att eleverna i årskurserna 4-6 får en undervisning i svenska som motsvarar kursplanens mål och innehåll. Av denna redovisning ska även framgå hur rektorn försäkrar sig om att den undervisande läraren i svenska ges förutsättningar att genomföra läs- och skrivundervisningen med hög kvalitet. Av redovisningen ska också framgå hur elevernas kunskapsutveckling i ämnet svenska följs upp. Redovisningen är avsedd att kunna användas för huvudmannens egen uppföljning av vidtagna åtgärder. Redovisningen är även tänkt att fungera som dokumentation Skolinspektionen kan referera till i dialogen med huvudmannen när det gäller uppföljningen av vidtagna åtgärder efter 12 månader.

Uppföljningsbesök

Skolinspektionen kommer att genomföra ett uppföljningsbesök vid Montessoriskolan Tellus under **oktober 2015**. Vid det besöket kommer lektionsobservationer av läs- och skrivundervisningen att genomföras.

Uppföljning efter ett år

Huvudmannen ska dessutom senast **den 24 juni 2016** till Skolinspektionen inkomma med uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten eventuellt kommer att identifiera under sitt besök vid skolan som ska genomföras under oktober 2015. Huvudmannen ska vid uppföljningen även kunna redovisa hur granskningens resultat används övergripande i hela verksamheten, samt i vilken grad man bedömer att åtgärderna har fått avsedd effekt. Observera att det är huvudmannen som ska svara och att detta behöver framgå av det svar som inkommer.

2015-06-24

5 (5)

Dnr 400-2014:5611

Redogörelsen skickas per post till *Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg* eller via e-post, till skolinspektionen.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr 400-2014:5611) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Bo Jersenius och jurist Anna-Lena Olsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlqvist
Enhetschef

Mirzet Tursunovic
Utredare/Föredragande